

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

A6-0186/2008

15.5.2008

RAPORT

Euroopa julgeolekustrateegia ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika
rakendamine
(2008/2003(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Helmut Kuhne

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	14
VÄHEMUSE ARVAMUS	18
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	19

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa julgeolekustrateegia ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta (2008/2003(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa julgeolekustrateegiat (EJS), mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 12. detsembril 2003;
- võttes arvesse Lissabonis 13. detsembril 2007. aastal vastu võetud Lissaboni lepingut;
- võttes arvesse 14. detsembri 2007. aasta Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi;
- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi 18. juuni ja 11. detsembri 2007. aasta aruandeid Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika (EJKP) kohta;
- võttes arvesse ELi kaitse- ja arenguministrite 19.–20. novembri 2007. aasta ühisnõupidamist;
- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu 19.–20. novembri 2007. aasta nõupidamise järeldusi arengu ja julgeoleku ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohta;
- võttes arvesse inimeste julgeoleku uurimisrühma 8. novembril 2007. a avaldatud Madridi raportit;
- võttes arvesse oma 14. aprilli 2005. aasta resolutsiooni Euroopa julgeolekustrateegia (EJS) kohta¹;
- võttes arvesse oma 16. novembri 2006. aasta resolutsiooni EJSi rakendamise kohta EJKP kontekstis²;
- võttes arvesse Lissabonis 9. detsembril 2007. aastal vastuvõetud ELi ja Aafrika ühisstrateegiat ning kindral Pierre-Michel Joana nimetamist Aafrika rahutagamisvõimekuse erinõunikuks 1. märtsist 2008;
- võttes arvesse oma 27. septembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsiooni kohta Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis³;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A6-0186/2008),

Üldised kaalutlused

¹ ELT C 33 E, 9.2.2006, lk 580.

² ELT C 314 E, 21.12.2006, lk 334.

³ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0419.

- A. arvestades, et 2007. aastal ja 2008. aasta alguses võttis nõukogu EJKP valdkonnas ja EJSi rakendamise osas vastu muuhulgas järgmised olulised operatiivotsused:
- a. EJKP politseimissiooni käivitamine Afganistanis (EUPOL Afganistan);
 - b. otsus käivitada EJKP sõjaline operatsioon Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis;
 - c. EUFOR Althea vägede koosseisu muutmine ja vähendamine Bosnias;
 - d. ettevalmistused EJKP tsiviilmissiooniks Kosovos;
 - e. ettevalmistused julgeolekuvaldkonna ümberkujundamise missiooniks Guinea-Bissaus;
- B. arvestades, et 2007. aastal ja 2008. aasta alguses on EJKP valdkonnas ja EJSi rakendamisel muuhulgas saavutatud järgmist:
- a. võeti vastu uus, 2010. aasta tsiviilpeaesmärk;
 - b. nõukogu sekretariaadi koosseisus moodustati tsiviiloperatsioonide planeerimise ja läbiviimise teenistus;
 - c. toimivaks muutus ELi operatsioonide keskus;
 - d. saavutati täiel määral võime viia lahingugruppe kasutades kiiresti ja üheaegselt läbi kaks EJKP sõjalist operatsiooni;
- C. arvestades, et 2007. aastal ja 2008. aasta alguses on EJKP valdkonnas ja EJSi rakendamisel jätkuvalt esinenud ka puudujääke, näiteks:
- a. ei ole loodud ELi Rahukorpust, mida Euroopa Parlament on nõudnud alates 2000. aastast, samuti puudub kodanikukaitse ja humanitaarabi alane valmidus, millele pärast 2004. aasta tsunamikatastroofi on viidatud mitmetes nõukogu ja komisjoni dokumentides;
 - b. kauglendude sooritamiseks hädavajalike sõjaväe transpordilennukite Airbus A400M tarnete hilinemine ja üha kulukamaks muutumine;
 - c. liikmesriikide ebaühtlane osalemine EJKP missioonide mehitamisel, mis piirab ELi kriisiohjamissuutlikkust;
 - d. raskused piisava arvu politseinike värbamisel Afganistani missioonidele, põhjuseks missiooni ohtlikkus ja missioonijärgsete edutamisväljavaadete puudumine;
 - e. viivitused EJKP Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni käivitamisel seoses vägede moodustamise nõupidamiste ebaõnnestumisega; eriti suur puudus on helikopteritest;

- f. Türgi vastuseisu tõttu ei ole siiani sõlmitud ELi ja NATO tehnilisi kokkuleppeid, mille eesmärk on kooskõlastada KFORi ja võimaliku tulevase EJKP missiooni tegevust Kosovos ning Euroopa Liidu politseimissiooni (EUPOL) ja rahvusvaheliste julgeoleku abijõudude (ISAF) tegevust Afganistanis;
- D. arvestades, et Lissaboni lepinguga uuendatakse oluliselt EJKP valdkonda;
- E. arvestades, et dubleerimise vältimiseks ja koostalitlusvõime suurendamiseks ELi piires on vaja teha jätkuvaid jõupingutusi, ning arvestades, et kõige kulutasuvam viis selle tegemiseks on kaitseks mõeldud rahaliste vahendite jaotamine ja jõudude ühendamine Euroopa kaitsevõimekuse suurendamiseks;
1. kinnitab veel kord parlamendi varasemate EJSi ja EJKPd käsitlevate resolutsioonide järeldusi, mistõttu ei pea vajalikuks neid käesolevas resolutsioonis korrata;

Lissaboni leping

2. tervitab Lissaboni lepingu allkirjastamist, mis toob kaasa olulisi muutusi EJKP valdkonnas, eelkõige kõrge esindaja büroo tugevdamise, Euroopa Liidu välisteenistuse loomise ja vastastikust kaitsealast abi käsitleva artikli vastuvõtmise, solidaarsusklausli, alalise struktureeritud koostöö kaitseküsimustes ja nn Petersbergi ülesannete laiendamise; loodab, et ratifitseerimisprotsess viiakse kõikides liikmesriikides lõpule edukalt ja õigeaegselt; õnnitleb Lissaboni lepingu juba ratifitseerinud liikmesriike; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Parlament täidab oma kehtivast asutamislepingust tulenevaid kohustusi ja jälgib hoolikalt kõigi uuenduste rakendamist;
3. palub asjaomastel liikmesriikidel vastavalt Lissaboni lepingu sätetele uurida võimalusi tuua alalise struktureeritud koostöö raamesse sellised olemasolevad rahvusvahelised jõud nagu Eurokorpused, Eurofor, Euromarfor, Euroopa eripolitsei üksused, Hispaania-Itaalia allveejõud, Euroopa lennuväegrupp, Eindhovenis paiknev Euroopa Õhustranspordi Koordineerimiskeskus, Ateena Rahvusvahelise Meretranspordi Koordineerimiskeskus ning kõik EJKP operatsioonideks vajalikud asjaomased jõud ja struktuurid, ning uurida selle sammu võimalikku mõju;

EJSi hindamine ja täiendamine

4. palub kõrgel esindajal hinnata valges raamatus EJSi rakendamisel 2003. aastast alates saavutatut ja kõiki puudujääke, sealhulgas EJSi operatsioonidest saadud õppetunnid; julgeoleku välis- ja siseaspektide vahelised seosed (terrorismivastane võitlus); piiride ja esmatähtsa infrastruktuuri kaitse, sealhulgas kaitse küberrünnakute eest; energiavarustuse kindlus kui probleem, mis nõuab tsiviil-, majanduslikke, tehnilisi ja diplomaatilisi pingutusi; lahendamata piirkondlikud tüliküsimused ELi lähinaabruses (Transnistria, Abhaasia, Lõuna-Osseetia ja Mägi-Karabahh); Aafrika mandri humanitaar- ja julgeolekuprobleemid; kliimamuutuse ja loodusõnnetuste mõju kodanikukaitsele ja inimeste julgeolekule ning massihävitusrelvade levik; lisaks palub hinnata, kas kõnealustel ohtudel ja väljakutsetel on otsene tähendus seoses üldisema arusaamisega Euroopa julgeolekust või on tegemist lihtsalt julgeolekumõõtmega;

5. kutsub kõrget esindajat käsitlema nimetatud valges raamatus EJSi parandamise ja täiendamise ettepanekuid, näiteks Euroopa ühiste julgeolekuhuvide määratlemine ja EJKP missioonide käivitamise kriteeriumid; lisaks palub tal määratleda tsiviil- ja sõjalise võimekuse uued eesmärgid (näiteks kõigi Euroopa osapoolte juhtimis- ja kontrollstruktuurid ning transport nii EJKP kui ka katastroofiabi eesmärgil toimuva kriisiohjamise korral) ning käsitleda Lissaboni lepingu mõju EJKPle ning ELi ja NATO uut partnerlust puudutavatele ettepanekutele;
6. palub kõrgel esindajal samuti tungivalt tegelda valges raamatus sisalduvate hoiatustega; arvab, et kuigi see kuulub iga liikmesriigi riikliku suveräänsuse valdkonda, tuleks need ühtlustada, et kaitsta eri liikmesriikide kohapeal rakendatavate väeüksuste julgeolekut;
7. on seisukohal, et selline valge raamat peaks olema laiemal avaliku poliitilise arutelu aluseks, peamiselt seetõttu, et EJS määratleb ELi põhiväärtused ja eesmärgid ning näitab, mille eest EL seisab; rõhutab, et edaspidi peab EJSi hindamine toimuma suurema demokraatliku vastutusega ja seetõttu tihedas koostöös kõigi ELi institutsioonide, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentidega;

Tsiviilkriiside ohjamine ja kodanikukaitse

8. tervitab 1. jaanuaril 2008. aastal vastu võetud 2010. aasta tsiviilpeaeesmärki, milles on arvesse võetud EJKP varasemate tsiviilmissioonide kogemusi;
9. tervitab tsiviiloperatsioonide planeerimise ja läbiviimise teenistuse loomist nõukogu sekretariaadi koosseisus, kus see toimib ELi operatsioonide keskuse tsiviilvastena ning toetab EJKP tsiviilmissioonide kavandamist ja elluviimist, tagades niiviisi tsiviilkäsuahela; nõuab, et selline tasakaal kajastuks ka tsiviil-sõjalise üksuse rollis ja haldusstruktuuris;
10. kutsub komisjoni üles uurima asjakohasema organisatsioonilise raamistiku võimalusi, näiteks spetsialiseeritud üksus Euroopa Liidu välis teenistuse koosseisus, et tagada ühtsem ja üldisem lähenemine tsiviilkriiside ohjamisele, kõrvaldades institutsioonidevahelised lõhed ja võimaldades seega paremini kooskõlastada ELi sisemisi vahendeid ning koostööd ELi ja välisorganisatsioonide ning valitsusväliste organisatsioonide vahel;
11. EUPOL Afganistani mitterahuldavat kavandamist ja rakendamist arvestades palub, et nõukogu vaataks viivitamata läbi EJKP tsiviilmissioonide otsustusprotsessi, rahastamise ja rakendamise küsimused ja esitaks konkreetsed ettepanekud, kuidas tulevikus vältida sellise olukorra kordumist;
12. tunnustab liikmesriikide pingutusi personali eraldamiseks EJKP tsiviilmissioonidele kodanikukaitse, järelevalve, Euroopa Liidu eriesindaja tugiteenuste ja missioonide tugiteenuste osas; samas märgib ära jätkuvad puudujäägid politseiteenistuse, õigusriigi ja tsiviilhalduse valdkonnas; rõhutab pädeva ja suurte kutseoskustega personali eraldamise tähtsust EJKP missioonidele;
13. kutsub komisjoni ja nõukogu üles suurendama koostööd EJKP tsiviilmissioonide ja ELi

piirimissioonide valdkonnas, kus pädevuse jagunemine kahe institutsiooni vahel on ebamäärane; arvab, et Lissaboni lepingus sätestatud Euroopa Liidu välisteenistus peaks kõnealust ülesannet hõlbustama; on samas veendunud, et pädevuse valdkonnas võivad konfliktid tekkida isegi Lissaboni lepingu raames, mis toob kaasa vajaduse kõrge esindaja otsuste järele;

14. nõuab tungivalt, et liikmesriigid korrapäraselt kontrolliksid EJKP tsiviilmissioonideks vajaliku personali kättesaadavust ja viiksid kokku oma pädevad riigiasutused, et koostada Soome eeskujul oma võimalikku panust käsitlevad riiklikud tegevuskavad ja muuhulgas välja töötada menetlused sellistel missioonidel osalejate karjääriväljavaadete kindlustamiseks ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000), milles nähakse ette naiste osalemine konfliktide ennetamisel, ohjamisel ja lahendamisel, asjakohaseks arvessevõtmiseks; nõuab lisaks tungivalt erikoolituse kavandamist seoses laste kaitsmisega, kooskõlas ELi suunistega laste ja relvastatud konfliktide kohta;
15. peab oluliseks konfliktide lahendamise tsiviilvõimekuse suurendamist; seetõttu kutsub nõukogu ja komisjoni üles moodustama kriiside ohjamiseks ja konfliktide ennetamiseks Euroopa Rahukorpust, nagu parlament on palunud;
16. märgib ära väärtusliku tsiviilreageerimisrühma kasutamata jätmise ning kahetseb asjaolu, et rühma eksperte on pea eranditult kasutatud individuaalselt, mitte aga rühma koosseisus vastavalt saadud väljaõppele ja nagu oli algselt ette nähtud;
17. tervitab ühenduse kodanikukaitse mehhanismi ja uue kodanikukaitse rahastamisvahendi loomist käsitleva nõukogu 8. novembri 2007. aasta otsuse ja komisjoni 5. märtsi 2008. aasta teatise läbivaatamist eesmärgiga parandada kodanikukaitse alase abi mobiliseerimist ja koordineerimist nii ELi piires kui ka väljaspool tekkivate suuremate hädaolukordade puhul;

Inimeste julgeolek ja arengupoliitika julgeolekumõõde

18. meenutab nõukogule tema rahvusvahelisest õigusest tulenevat kohustust tagada kogu tsiviil- ja sõjaväepersonali täielik väljaõpe kooskõlas rahvusvaheliste humanitaarstandarditega ning läbi vaadata ja välja töötada piisavad juhised, mis tagavad austuse kohalike elanike, kultuuride ja mõlema sugupoole suhtes;
19. tuletab meelde inimõiguste ja soolise võrdsuslikkuse süvalaiendamise tähtsust ning nõuab, et ÜVJP/EJKP tippjuhtide, sealhulgas ELi eriesindajate ja üldisemalt EJKP operatsioonide juhtide kohtadele nimetataks rohkem naissoost kandidaate;
20. palub liikmesriikidel jätkata tööd kassettlahingumoonna rahvusvahelise keelustamise nimel, edasi arendada lõhkemata lahingumoonna avastamise ja hävitamise meetodeid, osutada asjaomastele riikidele rahalist ja tehnilist abi, viia lõpule läbirääkimised ülemaailmse maamiinide keelu, ülemaailmse uraanirelvade keelu ja ülemaailmse tavarelvade transportimise kontrolli tugevdamise üle; peab eeltoodu valguses piinlikuks, et kuigi 2008. aastal tähistatakse Euroopa Liidu relvaekspordi toimimisjuhendi kümnendat aastapäeva, ei ole see juhend veel õiguslikult siduv, ja kontrollimatu relvaekspord ELi liikmesriikidest tundub eriliste takistusteta jätkuvat, isegi nende riikide

valitsustele, kus EL algatab EJKP operatsioone või kaalub nende algatamist; juhib lisaks tähelepanu ohule, et relvi võidakse transportida kolmandatesse riikidesse läbi ELi nende liikmesriikide, kus ekspordikontroll ei ole nii range, ja/või ELi/NATO rahvusvahelise impordisertifikaadi vastutustundetult paindliku kasutamise abil; rõhutab seetõttu, et kõikide liikmesriikide jaoks on oluline kohaldada kõige kõrgemaid relvade ekspordikontrolli standardeid, et vältida konfliktide õhutamist ELi relvade abil;

21. rõhutab uuesti oma muret väike- ja kergrelvade jätkuva leviku pärast, mis tekitavad inimestele tarbetuid kannatusi, õhutavad relvakonflikte ja ebastabiilsust, soodustavad terrorismi, kahjustavad säästvat arengut, head juhtimist ja õigusriigi põhimõtteid ning aitavad kaasa inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rasketele rikkumistele; on arvamusel, et väike- ja kergrelvade arvu vähendamise ja kontrollistrateegia asjakohane integreerimine peab muutuma konfliktide ennetamisele ja konfliktidejärgsele rahutagamisele suunatud rahvusvaheliste programmide lahutamatuks osaks; palub liikmesriikidel, nõukogul ja komisjonil suunata valitsusi kokku leppima väike- ja kergrelvade kontrollimise siduvates sätetes (sealhulgas vahendamine ja vedu) rahvusvaheliste, piirkondlike ja riiklike õigusaktide alusel;
22. rõhutab vajadust, et Euroopa Liit võtaks üle algatuse rahvusvahelise relvastuskontrollimehhanismi tugevdamiseks ja aitaks seega kaasa tõhusa mitmepoolsuse suurendamisele rahvusvahelise korra raames; märgib lisaks kooskõla jõupingutustes ühendada Euroopa Liidu naabruspoliitika tuumarelva leviku tõkestamise aspektid Euroopa Liidu naaberriikides julgeoleku ülesehitamise strateegilise üldeesmärgiga;
23. on seisukohal, et desarmeerimine, demobiliseerimine ja reintegreerimine peaksid olema EJKP operatsioonide lahutamatu osa, ning palub nõukogul võimaluse korral lisada EJKP operatiivvolituste juurde konfiskeeritud relvastuse hävitamine või turvaline ladustamine ning selle ebaseadusliku edasiandmise ärahoidmine, pidades meeles NATO SFOR / EUFOR Althea operatsioonist saadud negatiivseid kogemusi Bosnias;
24. tervitab 19. novembril 2007 toimunud kõigi aegade esimest ELi kaitse- ja arenguministrite nõupidamist, mis oli oluline samm arenguriikide probleemide läbivaatamisel, suurendades ELi lühiajaliste julgeolekumeetmete ning pikaajaliste arengumeetmete sidusust ja kooskõlastatust asjaomastes riikides; tervitab ka nõukogu 19. novembri 2007. aasta järeldusi julgeoleku ja arengu kohta, eelkõige rõhuasetust konfliktide analüüsimisele ja konfliktitundlikkusele, ning julgustab komisjoni ja nõukogu tungivalt kõnealuseid järeldusi rakendama;
25. kutsub nõukogu üles uurima võimalusi moodustada inimeste julgeolekuga seotud operatsioonide läbiviimiseks integreeritud tsiviil-sõjalised „inimeste julgeoleku reageerimisjõud“, mis koosneksid ligikaudu 15 000 isikust, kellest vähemalt kolmandik oleksid tsiviilspetsialistid (näiteks politseiametnikud, inimõiguste kontrollijad, arengu- ja humanitaarspetsialistid ja haldurid); leiab, et kui reageerimisjõud moodustada juba olemasolevate EJKP struktuuride alusel, võiks need kokku panna liikmesriikide poolt juba eraldatud asjaomastest väeüksustest ja tsiviilvõimetest (näiteks sõjalise ja tsiviilpõhieesmärgi raames eraldatud võimed, lahinguüksused ja tsiviilreageerimisrühmad) ning need võiksid hõlmata ka „inimeste vabatahtlikku

Julgeolekuteenistust¹, mis ühendaks Euroopa Parlamendi ettepanekule vastava tsiviilotstarbelise rahukorpuse ja Lissaboni lepingus sätestatud Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse;

26. on arvamusel, et tuumarelva leviku tõkestamise lepingu 40. aastapäeva tähistamist 1. juulil 2008 tuleb käsitleda ELi võimalusena edendada oma massihävitusrelvade strateegias tuumadesarmeerimise vajadust, silmas pidades tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise peatse konverentsi ettevalmistavaid komisjone; kordab oma seisukohta, et see hõlmab desarmeerimisalgatuste esitamise vajadust tunnustatud tuumariikide poolt, et muuta Euroopa tuumarelvavabaks alaks ja sõlmida ülemaailmne tuumarelvade keelustamise konventsioon;

ELi diplomaatiline roll seoses Iraani tuumaprogrammiga

27. rõhutab ELi juhtivat diplomaatilist osa seoses Iraani tuumaprogrammiga, mis hõlmab lisaks ELi ja EL-3 (Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik) nimel kõnelevale kõrgele esindajale ka USA, Venemaa ja Hiina erinevate huvide ja lähenemisviiside ühildamist ühise eesmärgi nimel; kinnitab veel kord, et relvastuse leviku ohud, mis on seotud Iraani tuumaprogrammiga, on ELi ja rahvusvahelise kogukonna jätkuvaks mureallikaks; tõstab sellega seoses esile oma 31. jaanuari 2008. aasta resolutsiooni Iraani kohta¹ ja toetab ÜRO Julgeolekunõukogu 3. märtsi 2008. aasta resolutsiooni 1803 (2008);
28. Põhja-Koreaga peetavatel läbirääkimistel saavutatud edu silmas pidades kutsub USA-d üles ühinema EL-3 Iraagiga peetavate otsuste läbirääkimistega, kuna USA saab pakkuda täiendavaid stiimuleid näiteks julgeolekugarantiide näol;

Side, transport ja luure

29. kahetseb suure lennukaugusega transpordilennukite A400M üleandmise takerdumist ja kasvavat kulukust ning seda, et lühemateks vedudeks puuduvad kasutamiskõlblikud helikopterid;
30. toetab Euroopa Kaitseagentuuri tööd strateegilise transpordi valdkonnas ning esitab liikmesriikidele üleskutse puudujääkide likvideerimiseks rohkem ära teha; tunnustab selliseid üleminekumeetmeid nagu strateegilise lennutranspordi ajutised lahendused (Strategic Air Lift Interim Solutions – SALIS) ning julgustab välja töötama toimivat võimete ühendamise kontseptsiooni;
31. tervitab Ühendkuningriigi ettepanekut jagada teavet ELi missioonide jaoks vajalike helikopterite kasutatavuse kohta, pidades silmas helikopteripargi paremat kooskõlastamist;
32. tervitab Saksamaa ja Prantsusmaa raske transpordihelikopteri projekti, kuid on seejuures teadlik kättesaadavate ja kasutusvalmis helikopterite nappuse keerukatest põhjustest, mis on seotud peamiselt lennutundide ja hoolduse kulukusega; kutsub komisjoni uurima

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0031.

võimalusi puudujäägi korvamiseks lähitulevikus ühise tegutsemise või liikmesriikide toetamise kaudu Venemaal valmistatud helikopterite uuendamisel ja ajakohastamisel, samuti helikopterite koolituskeskuse rajamise kaudu; kordab, et üks põhilistest takistustest Euroopa jõudude kaasajastamisel ja ümberkujundamisel, et võimaldada neil 21. sajandi julgeolekuväljakutsetega tõhusalt toime tulla, ei ole mitte kaitsekulutuste tase, vaid pigem koostöö puudumine, töö ja spetsialiseerumise selgelt eristamata jätmine ning relvade tootmise ja hankimise dubleerimine ja killustamine, mis suurendab sõjavägede koostalitlusvõimetuse ohtu; nõuab siiski tungivalt, et liikmesriigid kavandaksid kaitsekulutuste suurendamist, konkreetse eesmärgiga olla võimelised hangitud helikoptereid tõhusalt kasutama;

33. palub nõukogul ja komisjonil hoida parlamenti kursis praeguste algatustega võimekuse puudujääkide likvideerimiseks sellistes kesksetes küsimustes nagu helikopterid ja meedikute tugiüksused, ning teha ühiseid rahastamisettepanekuid selliste võimekuste kättesaadavuse tagamiseks nii EJKP kui ka humanitaareesmärkidel;
34. tervitab Euroopa Kaitseagentuuri (EKA) tarkvarapõhise raadio projekti, mis võib parandada tsiviil- ja sõjaväevõimude vahelist sidepidamist hädaolukorras;
35. palub liikmesriikidel suurendada ELi vaatluskeskuse kaudu luureandmete vahetamist; on veendunud, et seoses uute, EJSis kajastamata ohtudega, nagu energiavarustuse kindlus ja kliimamuutuse mõju julgeolekule, on vaja arvesse võtta erimeetmeid;

Sõjaline võimekus

36. arvab, et lahingugrupid on vahend, mis aitab liikmesriikidel oma relvajõude ümber korraldada, koostalitlusvõimet tugevdada ja luua ühine kaitsestrateegia kultuur; märgib, et muuhulgas kasutamistingimuste kitsa määratluse tõttu ei ole lahingugruppe siiani kasutatud, ja kahetseb, et seetõttu ei ole praegune lahingugruppide kontseptsioon lahendanud konkreetseteks operatsioonideks vägede moodustamise küsimust; arvab, et kuluka kattuvuse vältimiseks sõjaliste struktuuride moodustamisel on vaja olukorda kiiresti selgitada;
37. on teadlik asjaolust, et vägede moodustamine on esmajoones poliitilise tahte ja ühise hindamise küsimus; palub nõukogul uurida vägede parema moodustamise võimalusi, näiteks lahingugruppide kontseptsiooni edasiarendamise teel, mille tulemuseks oleks suurem ühine alaline ELi operatiivüksus, või olemasolevate võimete laiendamise teel peaeesmärgi raames, et olla võimeline kiiresti moodustama antud missiooni tingimustele vastavat väeüksust;
38. nõuab EJKP sõjaliste operatsioonide juhtimiseks ELi operatsioonide keskuses alalise planeerimis- ja operatiivrühma moodustamist;
39. teeb ettepaneku viia Eurokorpused kui alaline üksus ELi juhtimise alla ja kutsub kõiki liikmesriike sellesse oma panust andma;
40. nõuab ELi liikmesriikide relvajõudude koostalitlusvõime jätkuvat parandamist; kahetseb praeguseid erinevusi liikmesriikide relvajõudude varustuses ja väljaõppes ning

nõuab sõjalist „Erasmuse programmi”, mis hõlmaks operatsioonidel kasutada võidavate sõjaväelaste ühist väljaõpet;

41. tuletab meelde, et EJKP operatsioonide edu sõltub sõjaväelaste nõuetekohasest varustamisest ja nende eest hoolitsemisest; palub nõukogul välja töötada ühised arstiabi ja missioonidel heaolu tagamise standardid; on arvamusel, et kõnealused ühised standardid ja heade tavade korrapärane vahetamine, mida kooskõlastaks näiteks ELi sõjaväeline staap, toetaks liikmesriike võimete väljaarendamisel ja aitaks seega neil hoida kogu aeg kasutusvalmis võimekaid vägesid;
42. kahetseb, et Euroopa Kaitseagentuur loodi liiga hilja, et vältida üheainsa üleeuroopalise piloodita lennumasina programmi asemel kolme erineva riikliku programmi tekkimist, mis võimaldab mõningatel firmadel osaleda üheaegselt mitmes projektis ning kasseerida maksumaksjate raha sisse mitu korda järjest, jätmata EKAle muud võimalust kui tegeleda piloodita lennumasina kasutamise küsimusega reguleeritud õhuruumis; eelistab ühtset Euroopa satelliidiprojekti, vaatamata sellele, kas tegemist on luure- või sidesatelliitidega;
43. tervitab komisjoni kaitseküsimuste paketti, eriti ettepanekuid võtta vastu kaitsetstarbeliste hangete direktiiv ja direktiiv kaitsetstarbelise varustuse ühendusesisese üleandmise kohta; arvab, et need on vajalikud sammud, mis võimaldavad anda liikmesriikide ja ELi sõjaväelaste käsutusse parimad olemasolevad koostalitlusvõimelised seadmed;
44. tervitab EKA nõukogu 14. mai 2007. aasta järeldusi, eriti neid, milles nõutakse sõltuvuse vähendamist tähtsama kaitsetstarbelise tehnoloogia Euroopa-välisest allikatest ning rõhutatakse ELi autonoomsuse ja operatiivse sõltumatuse vajadust;

EJKP missioonide rahastamine

45. märgib, et ELi rolli suurenemine, eriti EJKP tsiviilmissioonide kaudu, tekitab vajaduse EJKP eelarvet pidevalt suurendada, ning seetõttu nõuab nõukogult mahukamat ja õigeaegsemat teavet, et parlament jõuaks oma aastaelarvet puudutavad otsused ette valmistada;
46. kutsub nõukogu ja komisjoni koostama ettepanekuid, mis võimaldavad kasutada EJKP tsiviilmissioonidele sobivaid paindlikke hankemenetlusi (neil puhkudel tuleb väga sageli kiiresti otsustada), mis seejärel tuleb parlamendis, nõukogus ja komisjonis läbi vaadata ja heaks kiita; tervitab asjaolu, et komisjon alustas hiljuti EJKP missioonide personali koolitamist hangete ja finantstoimingute alal;
47. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 28 sätestatud kord, mis puudutab EJKP tegevuse kiiret rahastamist väljaspool ELi eelarvet, on tarbetult keerukas; nõuab kindlalt, et täielikult rakendataks 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ning selles ette nähtud nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelist struktureeritud dialoogi; kaugemas perspektiivis nõuab Athena mehhanismi üleviimist EJKP eelarvesse, säilitades samas mehhanismi paindlikkuse;

48. nõuab aastate 2007–2013 finantsperspektiivi raames vahekokkuvõtte koostamist, milles käsitletak ELi välistegevuse vahendite (EJKP eelarve, stabiliseerimisvahend, arengukoostöö rahastamisvahend ja Euroopa naabruse ja partnerluse instrument) sidusust ja vastastikust täiendavust kõigi ELi (sõjaliste ja tsiviiliseloomuga) kriisiohjamismeetmete puhul;

EJKP ja parlamentaarne kontroll

49. märgib, et tänu Euroopa Parlamendi kontaktidele liikmesriikide parlamentidega (väliskomisjonide esimeeste konverents, kaitsekomisjonide esimeeste konverents, NATO Parlamentaarne Assamblee) ning tänu Lissaboni lepingu liikmesriikide parlamentide rolli käsitleva protokollide rakendamisele tulevikus on Euroopa Parlament õiguspärane üleeuroopaline organ, kus peab toimuma parlamentaarne kontroll, järelevalve ja EJKP kontroll;
50. ÜVJP ja EJKP Lissaboni lepingust tuleneva uue potentsiaali valguses soovib edendada tihedamat koostööd Euroopa ja liikmesriikide parlamentide asjaomaste komisjonide ning NATO parlamentaarse assamblee vahel;
51. palub poliitika- ja julgeolekukomiteel luua koos Euroopa Parlamendiga tekkivaid kriise ja rahvusvahelisi julgeolekuüritusi puudutava salajase teabe mehhanism, mis oleks võrreldav mitme ELi liikmesriigi parlamentides juba toimivate mehhanismidega ja ulatuks vastavalt salastatuse astmele komisjonide kinnistest istungitest poliitika- ja julgeolekukomitee ning asjaomaste komisjonide ja allkomisjonide nimetatud liikmete koosolekuteni;
52. rõhutab, et enne iga EJKP operatsiooni käivitamist (kaasa arvatud lahingugrupi väljasaatmine) peaks Euroopa Parlament tihedas koostöös liikmesriikide parlamentidega ka edaspidi võtma vastu vastava soovitusel või resolutsiooni, et Euroopa Parlamendi arvamus oleks esitatud enne EJKP operatsiooni; arvab, et paindlikkuse tagamiseks ajal, kui ei toimu täiskogu istungeid või kui osutub vajalikuks kiire rakendamine, tuleks muuta parlamendi kodukorda nii, et oleks võimalik volitada vastutavat komisjoni nimetatud soovitusel või resolutsiooni parlamendi nimel vastu võtma;
53. palub, et nõukogu lisaks ühismeetmele, millega antakse luba EJKP operatsiooniks, viite vastavale parlamendi soovitusel või resolutsioonile, näidates sellega, et nõukogu püüab anda oma välisaktsioonidele parlamendi otsuste abil suuremat demokraatlikku legitiimsust;

ELi suhted NATOga

54. kahetseb Türgi vastuseisu ELi ja NATO strateegilise koostöö rakendamisele, mis põhineb Berlin Plusi kokkuleppel ja laiendab seda; tunneb muret sellest vastuseisust tulenevate halbade tagajärgede pärast missioonidel osaleva ELi personali kaitstusele, pidades silmas eelkõige EUPOLi Afganistanis ja EULEXi missiooni Kosovos, ning nõuab, et Türgi oma vastuväidetest võimalikult peatselt loobuks;

55. peab Euroopa Liitu ja NATOt teineteist vastastikku toetavateks ja nõuab tungivalt nendevahelist tihedat koostööd;

o

o o

56. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele, NATO Parlamentaarsele Assambleele ning ÜRO, NATO, Aafrika Liidu, OSCE ja OECD peasekretäridele ja Euroopa Nõukogule.

SELETUSKIRI

14. detsembril 2007 palus Euroopa Ülemkogu, täies kooskõlas Euroopa Komisjoniga ja tihedas koostöös ELi liikmesriikidega, Euroopa Liidu ÜVJP kõrgel esindajal uurida Euroopa julgeolekustrateegia (EJS) rakendamist, et teha ettepanekuid selle rakendamise parandamiseks ja vajaduse korral strateegia täiendamiseks, nii et Euroopa Ülemkogu saaks need 2008. aasta detsembris vastu võtta.

Raportöör nõustub, et tegemist on tähtsa ülesandega, ja teeb ettepaneku koostada ELi valge raamat, milles hinnatakse nii EJSi rakendamisel saavutatut kui ka puudujääke ning tehakse ettepanekuid EJSi täiendamiseks ja parandamiseks, andes näiteks ülevaate EVJP operatsioonide õppetundidest, käsitledes julgeoleku sise- ja välisaspektide sidumist (terrorismivastane võitlus), piiride ja kriitilise tähtsusega infrastruktuuride kaitset, energiavarustuse kindlust, kliimamuutuse ja loodusõnnetuste mõju kodanikukaitsele ja inimeste julgeolekule. Valges raamatus tuleks määratleda ka Euroopa ühised julgeolekuhuvid ja EJKP missioonide käivitamise kriteeriumid, püstitada uued tsiviil- ja sõjaliste võimete eesmärgid (näiteks juhtimis- ja kontrollstruktuuride osas), käsitleda reformilepingu mõju EJKPle ning ELi ja NATO uusi partnerlussuhteid puudutavaid ettepanekuid.

Lissaboni leping

13. detsembril 2007 sõlmitud Lissaboni leping toob EJKP valdkonnas juurde olulisi uuendusi, eelkõige tänu kõrge esindaja rolli tugevdamisele, vastastikust kaitsealast abi käsitleva artikli vastuvõtmisele, solidaarsusklauslile ning alalise struktureeritud koostöö siseseadmise võimalusele. Liikmesriikide ratifitseerimismenetlustesse sekkumata kavatses Euroopa Parlament hoolikalt jälgida nende uuenduste rakendamist, ning neid tuleks arutada ELi liikmesriikide parlamentidega.

Juba olemasolevad paljurahvuselised Euroopa sõjajõud nagu näiteks Eurokorpused, Eurofor, Euromarfor, Euroopa eripolitsei üksused, Hispaania-Itaalia allveejõud, Euroopa lennugrupp, Eindhovenis paiknev Euroopa Õhustranspordi Koordineerimiskeskus, Ateena Rahvusvahelise Meretranspordi Koordineerimiskeskus ning kõik jõud ja struktuurid, mida saab EJKP operatsioonidel kasutada, peaksid edaspidi kuuluma Lissaboni lepingus ette nähtud alalise struktureeritud koostöö alla.

Tsiviilkriiside ohjamine ja kodanikukaitse

1. jaanuaril 2008 võeti vastu uus, 2010. aasta tsiviilpeaesmärk, et võtta arvesse seniste EJKP missioonide õppetunde ning kasutada seda vahendina, mille abil parandada EJKP tsiviilmissioonide käsutusse antava liikmesriikide personali ja vahendite kvaliteeti.

Nõukogu sekretariaadi koosseisus loodav tsiviiloperatsioonide planeerimise ja läbiviimise teenistus hakkab toimima ELi operatsioonide keskuse tsiviilvastena ning andma olulist abi EJKP tsiviilmissioonide kavandamisel ja elluviimisel.

ELis on tõepoolest toimunud nihe ühtselt tsiviil-sõjaväelisel lähenemisviisilt kriisiohjamise

poole, mis tähendab arengut tsiviil-sõjaväelistelt ühisoperatsioonidelt vastastikku ühitatavate, kuid eraldi otsustusahela ja aruandlusega EJKP sõjaliste operatsioonide ja tsiviilmissioonide suunas. Raportöör nõustub sellise uue lähenemisviisiga, kuna see hajutab ELi tsiviilmissioonide sõjaväelise käsuliini alla langemise hirmu ning säilitab tasakaalu ELi kriisiohjamise tsiviil- ja sõjalise poole vahel.

Liikmesriigid peaksid Soome eeskujul oma pädevad riigiasutused omavahel kokku viima, et koostada võimalike EJKP missioonide toetamise riiklikud tegevuskavad, sealhulgas menetlused missioonidel osalejate karjääriväljavaadete kindlustamiseks.

Kodanikukaitse valdkonnas parandab ühenduse kodanikukaitse mehhanismi ja uue kodanikukaitse rahastamisvahendi loomist käsitleva nõukogu otsuse läbivaatamine ELis või väljaspool toimuvate suuremate hädaolukordade puhul antava kodanikukaitse alase abi mobiliseerimist ja kooskõlastamist. Sellegipoolest nõuab raportöör nõukogult ja komisjonilt suuremat tähelepanu ja pühendumist nimetatud valdkonnale, mis hõlmab nii kodanikukaitset, humanitaarabi, julgeolekupoliitikat kui ka keskkonnakaitset.

Inimeste julgeolek ja arengupoliitika julgeolekumõõde

19. novembril 2007 toimus kõigi aegade esimene ELi kaitse- ja arenguministrite ühishõupidamine, mis oli oluline samm arenguriikide probleemidega tegelemisel ning mis sellisena suurendab ELi lühiajaliste julgeolekumeetmete ning pikaajaliste arengumeetmete sidusust ja kooskõlastatust asjaomastes riikides;

Inimeste julgeoleku kontseptsioon on EJSi keskne aluspõhimõte, mis koos kaitsmise kohustuse põhimõttega annab ELile tugeva poliitilise suunise sekkumise küsimuse otsustamisel ja kindla poliitilise volituse, mis lubab kriisiolukorras tulemuslikult sekkuda.

Vastavalt rahvusvahelisele õigusele on nõukogul kohustus tagada kogu tsiviil- ja sõjaväepersonali täielik väljaõpe kooskõlas rahvusvaheliste humanitaarstandarditega ning läbi vaadata ja välja töötada piisavad juhised, mis tagavad austuse kohalike elanike, nende kultuuride ja mõlema sugupoole suhtes. ÜVJP/EJKP kõigi tasandite ametikohtadele, sealhulgas kohtadele EJKP missioonides tuleks määrata rohkem naissoost kandidaate.

Desarmeerimine, demobiliseerimine ja reintegreerimine peaksid olema EJKP operatsioonide lahutamatu osa. Bosnias saadud NATO SFOR/EUFORi Althea kogemuste põhjal tuleks, kui vähegi võimalik, EJKP operatiivvolituste hulka lisada konfiskeeritud relvade hävitamine või turvaline ladustamine, et vältida nende ebaseaduslikku edasiandmist.

Side, transport ja luure

Viivitused humanitaar- ja sõjaliste veoste pika vahemaa taha transportimiseks kasutatava lennuki A400M kasutuselevõtmisel ning lühemateks õhuvõtteks sobivate helikopterite puudumine takistab tõsiselt EJKP operatsioonide ja humanitaaraktsioonide edukat läbiviimist. Toetatakse selliseid algatusi nagu SALIS (strateegilise lennutranspordi ajutised lahendused) ning Euroopa Kaitseagentuuri töö strateegilise transpordi valdkonnas.

Kui Saksamaa ja Prantsusmaa raske transpordihelikopteri projekti laiendada teistele asjast

huvitatud Euroopa riikidele, võib see olla kasulik kogu ELi jaoks. Raportöör on teadlik kättesaadavate ja kasutusvalmis helikopterite nappuse keerukatest põhjustest, mis on seotud peamiselt nii lennutundide kui ka hoolduse kulukusega. Seepärast arvab raportöör, et liikmesriigid võiksid ette näha kaitsekulutuste suurendamise, et olla võimelised saadud helikoptereid tõhusalt kasutama.

Side valdkonnas võib Euroopa Kaitseagentuuri tarkvarapõhise raadio projekt parandada nii tsiviil- kui ka sõjaväevõimude vahelist sidepidamist hädaolukordades.

Luure osas võiksid liikmesriigid suurendada ELi vaatluskeskuse kaudu luureandmete vahetamist eeskätt selliste uute, EJSiga hõlmamata ohtude kohta nagu energiavarustuse kindlus ja kliimamuutuste julgeolekumõjud.

Sõjaline võimekus

Lahingugrupid on vahend, mis aitab liikmesriikidel oma relvajõude ümber korraldada, tugevdada koostalitlusvõimet ning hakata looma ühist kaitsestrateegia kultuuri. Kuid EJKP operatsioonidel ei ole siiani lahingugruppe kasutatud. Samas eelneb EJKP operatsioonidele keerukas vägede moodustamise protsess, mis sageli pidurdab nende kasutuselevõtmist. Sellepärast tuleks nõukogul uurida, kuidas saaks ebatõhusaid ja vastuolulisi vägede moodustamise protsesse vältida.

Samuti on takistuseks ELi liikmesriikide relvajõudude varustuse ja väljaõppe praegused erinevused, ning EJKP huvides tuleks teha pingutusi nende suuremaks ühtlustamiseks ELi tasandil. Positiivne edasimineku võiks olla sõjaline „Erasmuse programm”, mis hõlmaks EJKP operatsioonidel kasutada võidavate sõjaväelaste ühist väljaõpet.

Sõjaväeliste struktuuride osas tuleks EJKP sõjaliste operatsioonide juhtimiseks ja tõhususe suurendamiseks moodustada ELi operatsioonide keskuses alaline planeerimis- ja operatiivrühm.

EJKP missioonide rahastamine

EJKP operatsioonideks võib vaja minna ELi kiireid otsuseid. Euroopa Liidu ÜVJP eelarvest rahastatavate EJKP tsiviilmissioonidega seoses võiksid nõukogu ja komisjon esitada Euroopa Parlamendile ettepanekud EJKP missioonide jaoks sobivate paindlike hankemenetluste kasutuselevõtmiseks, mille puhul paindlikkus oleks ühendatud parlamentaarse kontrolliga. Lisaks võiks nõukogu algatada dialoogi Euroopa Parlamendiga Athena mehhanismi ÜVJP eelarvesse üleviimise küsimuses, kusjuures peab säilima Athena paindlikkus.

EJKP ja parlamentaarne kontroll

Euroopa Parlamendi kontroll EJKP operatsioonide üle on oluline ning see peaks mitte kahjustama, vaid täiendama ELi liikmesriikide parlamentide teostatavat kontrolli.

Enne mõne EJKP operatsiooni käivitamist (sealhulgas lahingugrupi väljasaatmist) peab Euroopa Parlament tihedas koostöös liikmesriikide parlamentidega ka edaspidi võtma vastu vastava soovitusel või resolutsiooni, et anda sellele operatsioonile demokraatlik legitiimsus.

Paindlikkuse tagamiseks ajal, kui ei toimu täiskogu istungeid, võiks muuta parlamendi kodukorda nii, et vastutavat parlamendikomisjoni volitatakse kõnealust soovitusi või resolutsiooni parlamendi nimel vastu võtma. Järgnevalt lisaks nõukogu ühismeetmele, millega EJKP operatsiooniks luba antakse, viite vastavale Euroopa Parlamendi soovitusel või resolutsioonile, näidates sellega, et nõukogu püüab anda oma välisaktsioonidele suuremat demokraatlikku legitiimsust.

VÄHEMUSE ARVAMUS

vastavalt kodukorra artikli 48 lõikele 3
Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete Liitfraktsioon

Käesolev raport esitab Euroopa sõjalise poliitika valdkonna kohta mitmeid väiteid, mis tähendavad ELi edasist militariseerumist.

Raport põhineb valedel alustel, näiteks:

- rõhutab väga tihedat ELi–NATO koostööd kõigis valdkondades, tuues üheks näiteks ISAF/EUPOLi Afganistanis;
- viitab kiitvalt Lissaboni lepingule, mis sisaldab mitmeid edasisi sõjalise valdkonna samme, jättes samas tähelepanuta asjaolu, et Lissaboni lepingut ei ole ratifitseeritud;
- mainib EJKPd käsitlevas raportis Iraani, mis ei ole õige kontekst; eeldab, et Iraan tegeleb tuumarelvade väljatöötamisega, ja tervitab kahjulike ÜRO sanktsioonide tõhustamist;
- avaldab toetust mitmele sõjalisele projektile ja mainib positiivselt Euroopa Kaitseagentuuri (EDA);
- kirjeldab ELi lahingurühmi viisil, mis ergutab neid kasutama;
- soovib muuta Eurokorpused (Eurocorps) ELi juhtimise alla kuuluvaks alaliseks üksuseks;
- viitab positiivselt komisjoni „kaitsemeetmete pakatile“, mis tähendab suuremat relvastumist ja relvaeksporti;
- propageerib *de facto* ELi sõjalist eelarvet;
- allutab politseimissioonid tsiviilmissioonidele;
- propageerib „inimeste julgeoleku kontseptsiooni“, mida kasutatakse aina sagedamini sõjaliste sekkumiste õigustamiseks.

Jaromír Kohlíček, Erik Meijer, Willy Meyer Pleite, Athanasios Pafilis, Tobias Pflüger

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	6.5.2008
Lõpphääletuse tulemused	+: 48 -: 4 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Christopher Beazley, Angelika Beer, Colm Burke, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Bronisław Geremek, Maciej Marian Giertych, Ana Maria Gomes, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Johannes Lebech, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Paşcu, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Samuli Pohjamo, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Kristian Vigenin, Jan Marinus Wiersma, Luis Yañez-Barnuevo García, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Laima Liucija Andrikiene, Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Carlo Fatuzzo, Marie Anne Isler Béguin, Erik Meijer, Rihards Pīks, Wojciech Roszkowski, Inger Segelström, Adrian Severin, Jean Spautz, Karl von Wogau